

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Hanna Bartkowiak

Sędziowie: Piotr Michalski

Leszek Matuszewski

Protokolant: staż. Natalia Komorniczak

przy udziale Katarzyny Bugajskiej-Grząbki Prokuratora Prokuratury Rejonowej Poznań – Stare Miasto w Poznaniu po rozpoznaniu w dniu 10 września 2019 r.

sprawy skazanego **N. D.**

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 1 kwietnia 2019 r., sygn. akt VIII K 35/19

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Leszek Matuszewski Hanna Bartkowiak Piotr Michalski

UZASADNIENIE

Areszt Śledczy w P. dnia 11 stycznia 2019 r. (data wpływu pisma do Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu – k. 1) poinformował, iż zachodzą przesłanki do wydania wyroku łącznego wobec skazanego **N. D.**. Do pisma została dołączona informacja o pobytach i orzeczeniach związanych z osobą N. D..

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu po rozpoznaniu sprawy, w dniu 1 kwietnia 2019 r., w postępowaniu o sygn. VIII K 35/19, wydał wyrok łączny w sprawie skazanego, gdzie stwierdził, że **N. D.** został skazany m.in. następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Gnieźnie z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie **II K 1141/14** za przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 kk w zw. z art. 91 § 1 kk popełnione w dniu 3 października 2014 r. na karę 60 stawek dziennych grzywny po 30 zł, dodatkowo orzeczono zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 lat; postanowieniem z dnia 2 listopada 2018 r. zamieniono grzywnę na zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 30 dni;
2. Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 5 czerwca 2017 r. w sprawie **VIII K 256/17** za przestępstwo z art. 244 kk popełnione w dniu 22 stycznia 2017 r. na karę 1 roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym; postanowieniem z dnia 26 września 2018 r. zamieniono karę ograniczenia wolności na zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 113 dni;

3. Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 19 lipca 2017 r. w sprawie **III K 295/17** za przestępstwo z art. 244 kk popełnione w dniu 22 stycznia 2017 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;

4. Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 13 września 2017 r. w sprawie **III K 488/17** za przestępstwo z art. 157 § 1 kk popełnione w dniu 11 marca 2017 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności.

W oparciu o tak poczynione ustalenia Sąd Rejonowy orzekł w sposób następujący:

- w pkt I na mocy art. 569 §1 kpk w zw. z art. 85 § 1 i 2 kk, art. 85a kk, art. 86 § 1 kk, art. 87 § 1 kk połączył karę ograniczenia wolności z wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 5 czerwca 2017 r. o sygn. akt III K 256/17, karę pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 13 września 2017 r. o sygn. akt III K 488/17 oraz karę pozbawienia wolności z wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 19 lipca 2017 r. o sygn. akt III K 295/17 i wymierzył wobec N. D. karę łączną **1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności**,

- w pkt II wskazał, że pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających łączeniu podlegają odrębnemu wykonaniu,

- w pkt III na podstawie art. 572 kk w pozostałym zakresie postępowanie umorzył,

- w pkt IV w oparciu o art. 577 kpk początek odbywania kary łącznej pozbawienia wolności ustalił na dzień 5 stycznia 2019 r., a na poczet wykonania kary łącznej zaliczył pozbawienie wolności w okresie od 3 października 2014 r. do 4 października 2014 r. oraz w dniu 11 marca 2017 r.,

- w pkt V na mocy art. 63 § 1 kk z uwagi na wykonanie przez skazanego 94 godzin pracy społecznej z wyroku o sygn. akt III K 256/17 skrócił mu okres odbywania kary pozbawienia wolności o 67 dni

- (w pkt VI) zwolnił podsądnego z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych (k. 46-47).

Powyższy wyrok zaskarżył obrońca skazanego w części obejmującej punkt I. Apelujący podniósł zarzut rażącej niewspółmierności orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności. W ramach wspomnianego zarzutu obrońca zwrócił uwagę na zignorowanie przez Sąd Rejonowy faktu, iż podlegające łączeniu kary jednostkowe orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z dnia 5 czerwca 2017 r. (VIII K 256/17) oraz z dnia 19 lipca 2017 r. (III K 295/17) zostały wymierzone za ten sam czyn.

Podnosząc tak, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec skazanego kary łącznej wynoszącej 11 miesięcy pozbawienia wolności (k. 64-68).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy skazanego okazała się celowa, wbrew jednak końcowym wnioskom skarżącego, z uwagi na podniesione zarzuty dotyczące podwójnego skazania za ten sam czyn, Sąd Okręgowy widział konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

Sąd odwoławczy stwierdził zatem, że przeprowadzone przez Sąd Rejonowy postępowanie dotknięte było uchybieniem, które stanowiło przeszkodę, aby zaskarżone orzeczenie odczytać jako wynik prawidłowo przeprowadzonych ustaleń, uniemożliwiając tym samym właściwą kontrolę zgłoszonych zarzutów dotyczących ostatecznie orzeczonej kary łącznej.

Przeprowadzona kontrola odwoławcza wykazała zasadność wskazań apelującego, że skazany N. D. dwukrotnie został skazany sędownie za to samo przestępstwo z art. 244 popełnione w dniu 22 stycznia 2017 r. w P. na ul. (...) jako kierujący pojazd marki M. o nr rej. (...), a oba te skazania weszły w skład kary łącznej orzeczonej przez Sąd I instancji w zaskarżonym wyroku łącznym z dnia 1 kwietnia 2019 r.

Pierwszy wyrok wydał Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w dniu 5 czerwca 2017 r., pod sygn. **III K 256/17**, skazując N. D. na karę 1 roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym. Wyrok uprawomocnił się dnia 13 czerwca 2017 r. Postanowieniem z dnia 26 września 2018 r. zamieniono skazanemu pozostałą do wykonania karę ograniczenia wolności na zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 113 dni (III Wp 221/18). N. D. według informacji z NOE-SAD (k. 102) karę tą odbywał w okresie od 5 stycznia 2019 r. do 28 kwietnia 2019 r.

Drugi wyrok co do tego samego czynu tej samej osoby wydał Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w dniu 19 lipca 2017 r., pod sygn. **III K 295/17**, skazując N. D. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności. W tej sprawie prowadzone było postępowanie apelacyjne, które zakończyło się wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 18 grudnia 2017 r., utrzymaniem w mocy wyroku Sądu I instancji (sygn. akt IV Ka 982/17). Kara 3 miesięcy pozbawienia wolności została wprowadzona do wykonania i według wykazu wykonywanych kar, skazany miałby ją odbywać od dnia 21 lutego 2020 r. do dnia 21 maja 2020 r. (k. 20 i k. 100).

Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w zaskarżonym wyroku łącznym, nie dostrzegając, że w sprawach III K 256/17 i III K 295/17 osądzony został ten sam czyn skazanego N. D. połączył kary ograniczenia wolności i pozbawienia wolności z powyższych dwóch wyroków oraz karę 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w sprawie o sygn. III K 488/17, wymierzając karę łączną 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Zdaniem Sądu Okręgowego tak wydany wyrok łączny nie mógł funkcjonować i konieczne było wyeliminowanie go z obrotu prawnego. Równocześnie zachodziła konieczność zainicjowania postępowania o wznowienie postępowania z urzędu, wobec stwierdzenia, że zachodzi bezwzględna przesłanka procesowa z art. 439 § 1 pkt 8 kpk, tj. sytuacja, że w sprawie o sygn. III K 295/17 Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu został wydany wyrok, pomimo że postępowanie karne co tej samej osoby zostało już prawomocnie zakończone. W tym celu zwrócono się do Sądu Apelacyjnego w Poznaniu jako sądu właściwego do rozpoznania sprawy o wznowienie postępowania, sygnalizując potrzebę rozważenia wstrzymania wykonania wyroku w sprawie III K 295/17. W przypadku zatem wstrzymania wykonania tej kary sąd orzekający ponownie w przedmiocie wydania wyroku łącznego już tylko na tej podstawie miałby negatywną przesłankę aby karę ze sprawy o sygn. III K 295/17 obejmować węzłem kary łącznej.

W tym stanie rzeczy, istotne niedopatrzenie jakiego dopuścił się Sąd Rejonowy uniemożliwiło zajęcie merytorycznego stanowiska odnośnie orzeczonej kary łącznej. Ustalenia faktyczne, będące podstawą wymiaru orzeczonej, a zakwestionowanej przez obrońcę kary łącznej, dotyczące skazania w sprawie o sygn. III K 295/17, rzutowały bezpośrednio na jej wymiar. Sąd Okręgowy uznał, że niedopuszczalnym uproszczeniem byłoby tworzenie fikcji orzeczniczej poprzez zastosowanie zasady pełnej absorpcji jeśli idzie o skazania za przestępstwo z art. 244 kk. Wzruszenie prawomocnego wyroku może nastąpić w zainicjowanym z urzędu postępowaniu o wznowienie. W tym zakresie należy zatem oczekiwać na decyzję Sądu Apelacyjnego w sprawie o sygn. III K 295/17 (I instancja) i IV Ka 982/17 (II instancja).

W tym stanie rzeczy, Sąd odwoławczy zobligowany był uchylić zaskarżone orzeczenie w całości, zlecając ponowne przeprowadzenie sprawy Sądowi Rejonowemu Poznań-Stare Miasto w Poznaniu. Sąd ten, kierując się regułą z art. 443 kpk (pośredni zakaz reformationis in peius) będzie miał możliwość orzekania o karze łącznej w zakresie tych wyroków, które w czasie wyrokowania, tj. 1 kwietnia 2019 r. nadawały się do wykonania i były wykonywane (wyroki w sprawach III K 256/17 oraz III 488/17), monitorując jednocześnie przebieg postępowania wznowieniowego. Sąd odwoławczy uważa bowiem, że skoro apelację wniesiono wyłącznie na korzyść skazanego, mimo wykonania kary zastępczej pozbawienia wolności za karę ograniczenia wolności po wydaniu zaskarżonego wyroku przez Sąd I instancji, okoliczność ta nie może powodować dla skazanego negatywnych następstw, uniemożliwiając wydanie orzeczenia surowszego, od kary łącznej jaką wymierzono skazanemu w zaskarżonym na jego korzyść wyroku.

Oczywiście Sąd Rejonowy będzie zobowiązany uzyskać aktualne dane o karalności skazanego, tak aby uwzględnić wszystkie kary nadające się do połączenia wedle reguły z art. 85 § 1 i 2 kk.

Leszek Matuszewski Hanna Bartkowiak Piotr Michalski